

עלון לסוכני ביטוח - דגשים ליישום הוראות צו איסור הלבנת הון

חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרוח, (תשע"ז-2017 (להלן: "הצו") וכן "דגלים אדומים" שעשויים להוות אינדיקציה לזיהוי פעולות בלתי רגילות של הלבנת הון ומימון טרוח.

מהי חשיבותו של סוכן הביטוח בטיפול?

1. עומד בקשר ישיר עם הלקוחות ועשוי להחזיק בידע לגבי מקור הכספים, אופי הלקוחות והמטרה שלשמה מוצרי הביטוח נרכשים.
2. היכרות טובה עם דפוסי הפעולה והמאפיינים הייחודיים בפעילות זו, שיש בה לסייע לאתר פעילות בלתי רגילה.
3. בונה יחסי אמון ותקשורת בין-אישית עם הלקוחות - אפשר גיבוש פרופיל לקוח.

מהי הלבנת הון? ביצוע פעולה ברכוש שמקורו בפשיעה - בעבירות המכונות "עבירות מקור", במטרה להסתיר או להסוות את מקורו של הרכוש, את זהות בעלי הזכויות בו או את מיקומו, להטמיעו ברכוש לגיטימי ולהכינו לשימוש חוזר.

מהו מימון טרוח? בשונה מהמאבק בהלבנת הון שבו הדגש הפלילי הוא על מקור הכספים. מתמקד המאבק במימון טרוח ביעד הכספים, כלומר: תמיכה בפעילות טרוח, באופן ישיר או עקיף. מקור כספי מימון טרוח יכול להיות לגיטימי, אולם במקרים בהם מקור הכספים בפשיעה (בדומה להלבנת הון) ארגוני טרוח ומממני הטרור עושים שימוש בטכניקות זהות להעברת כספים, תוך הסתרת מקורם, יעדם ודרכי השימוש בהם ותוך ניתוק הקשר בין הגורמים התורמים/מממנים המתווכים בפעילות, לבין יעד הכספים.

✓ שאלון הכר את הלקוח

הליך מילוי השאלון מטרתו להכיר את הלקוח ולסייע בהערכת רמת הסיכון של הלקוח בקשר להלבנת הון או למימון טרוח ולסייע בעמידה בחובות הצו. בין השאר, בירור מקור הכספים, עיסוקו, מטרת הפעילות, תושב חוץ- זיקתו לישראל, וכן בירור המוטב למקרה מוות והאם הלקוח הוא איש ציבור זה. מילוי שאלון מלא ואיכותי עוזר לחברה לנטר בצורה יעילה ומלאה פעולות חשודות בהתאם לרמת הסיכון כאשר קיים חשש להלבנת הון או מימון טרוח, למשל: במקרה בו הלקוח מבצע מספר הפקדות בעוד שהוא הצהיר כי יבצע הפקדה חד פעמית. כאשר המוטב אינו בן משפחה של הלקוח*, אין לאפשר למוטב לבצע משיכה מחשבון הלקוח או להעביר כספים מחשבון הלקוח לחשבון אחר בטרם ביצוע הליך הכר את הלקוח.

✓ זיהוי ואימות

בעת פתיחת קופה במעמד עצמאי ללקוח יש לבצע זיהוי ואימות תקין. החברה תקבל לידיה תעודת זהות תקינה ותאמת את נכונות ועדכניות התעודה אל מול מאגר הנתונים של לשכת מרשם האוכלוסין. אין לפתוח קופה אם תאריך ההנפקה אינו תואם את תאריך ההנפקה לפי מרשם האוכלוסין. יש לדאוג לקבל את כל המסמכים הנדרשים בצו. תעודת זהות ביומטרית - יש לקבל העתק משני צידי התעודה.

✓ הצהרת נהנה

יש לקבל חתימה של הלקוח על הצהרת נהנה - האדם שעבורו או לטובתו מוחזק הרכוש או נעשית פעולה ברכוש או שביכולתו לכוון פעולה ברכוש, והכל במישרין או בעקיפין, למעט מוטב למקרה מוות כהגדרתו בצו ואם היה הנהנה תאגיד, יראו את התאגיד ואת בעלי השליטה בתאגיד כנהנים.

*ההגדרה של בן משפחה - בן זוג וכן אח, הורה, הורה הורה, צאצא או צאצא של בן הזוג, או בן זוג של כל אחד מאלה.

מהו דיווח בלתי רגיל? דיווח על פעולות או ניסיון לביצוע פעולות של לקוח, אשר לאור המידע המצוי בידי המדווח, הן נחזות בעיניו כבלתי רגילות. מדובר בדיווח המבוצע על פי שיקול דעתו של סוכן הביטוח ובהתבסס על היכרותו עם הלקוח ועם אופי הפעילות שלו. וכן פעילות שיש בה חשש שהיא אסורה לפי חוק איסור הלבנת הון או המאבק בטרור.

הדיווח יועבר ישירות לרשות איסור הלבנת הון, בסמוך ככל האפשר, בנסיבות העניין לאחר עשיית הפעולה או רישומה, או ניסיון לביצוע הפעולה!!! אין לגלות ללקוח עובדת קיומו של דיווח!!!

מהם דגלים אדומים? אינדיקציה אשר יכולה להסבר את תשומת לבו של המדווח ולסייע בזיהוי פעילות של מלביני הון וממני טרור. בהתקיימם על הסוכן ביטוח לבחון אותם יחד עם כל המידע הקיים על הלקוח, המוצר, כדי לזהות האם קיים חשש שפעילות הלקוח הינה בסיכון גבוה להלבנת הון או מימון טרור, ולהעביר דיווח על פעולה בלתי רגילה לרשות איסור הלבנת הון במקרים המתאימים.

להלן רשימה בלתי סגורה של "דגלים אדומים", שעשויים לסייע בזיהוי פעילות המחייבת דיווח בלתי רגיל:

היקף פעילות יוצא דופן בחשבון, בלא סיבה נראית לעין. דוגמא: ביצוע פעולות רבות בחשבון על-ידי הלקוח (הפקדות, ומשיכות) בזמנים סמוכים. ✓

התחמקות ממסירת מידע לצורכי זיהוי ואימות או מסמכים תומכים ואסמכתאות. דוגמא: לקוח בעל ת.ז שאינה בתוקף ולכן אינה תואמת למרשם האוכלוסין אך אינו מעוניין לשלוח תעודת זהות עדכנית. ✓

פעילות שנראה כי מטרתה לעקוף את חובת הדיווח שנקבעה בסעיף 10 לצו. דוגמא: פיצול או הבניה (דרדוס) פעולות מתחת לסף הדיווח, ביצוע הפקדה חד פעמית בסך 49,999 ₪ ביצוע משיכה/ נטילת הלוואה חד פעמית בסך 999,000 ₪. ✓

הפעילות בחשבון אינה אופיינית ללקוח, וללא סיבה נראית לעין. דוגמא: לקוח מפקיד סכום כסף גדול יחסית לאופי חשבונו (בהתאם להכר את הלקוח). ✓

הפקדת כספים על ידי אותו אדם או מטעם אותו אדם הנוגע למספר חשבונות שאין ביניהם קשר נראה לעין. דוגמא: צד ג' מפקיד כספים למספר חשבונות שאין ביניהם קשר נראה לעין כדי לטשטש את מקור הכספים. ✓

פעילות שנראה כי נועדה להחליף פעילות של ארגון טרור מוכרז כהגדרתו בסעיף 2 לחוק המאבק בטרור. דוגמא: לקוח ביצע הפקדה שהתגלתה כהפקדה מארגון מתוך רשימת המוכרזים של משרד הביטחון, כהגדרתה בצו. ✓

השתייכות תחום עיסוק הלקוח בקטגוריה בסיכון גבוה. דוגמא: איש ציבור זר. ✓

פעילות שבעטיה החליט הגוף המוסדי שלא לפתוח את החשבון או לסגור את החשבון, ממניעים של איסור הלבנת הון או איסור מימון טרור. ✓

פעילות שנראה כי מטרתה לעקוף את חובות הזיהוי. דוגמא: לקוח טוען שהוא כבר 30 שנה לא מתגורר בישראל ואין לו תעודת זהות ישראלית לצורך זיהוי. הלקוח אינו מוכן לתת את דרכונו הזר מכיוון שהוא לא מוכן שידעו עליו פרטים בחו"ל.

זיקה לאזור גיאוגרפי/ העברות שוטפות ממדינות או טריטוריות המנויות בתוספת הראשונה וכן ממדינות או טריטוריות בסיכון אשר לפי הנחיית הממונה אין בהן חקיקה לעניין מניעת הלבנת הון ומניעת מימון טרוך, והעברות אליהן.

החזר ופירעון הלוואה בסכום מהותי סמוך למועד קבלתה בלא סיבה נראית לעין. דוגמא: לקוח נטל הלוואה מכספי הקופה ולאחר מס' ימים ביצע פירעון הלוואה.

פעילות הנראית חסרת היגיון עסקי או כלכלי, בנוגע לסוג קופת הגמל.

לקוח שהפקיד כספים בחשבון, לפי העניין, בהוראת קבע מפקיד הפקדה חד-פעמית בסכום מהותי בלא סיבה נראית לעין.

קבלת הלוואה בסכום מהותי סמוך למועד הפקדת סכום מהותי של כספים בחשבון.

הצהרה שניתנה לפי צו זה, שנחזית להיות בלתי נכונה.

שימוש באמצעי תשלום של צד ג' להפקדת כספים בחשבון, בלא סיבה נראית לעין.

נראה שהלקוח פועל בשביל נהנה או שהמוטב פועל בשביל נהנה, בלי שהצהיר על כך. דוגמא: הלקוח מגיע עם אדם נוסף אשר נותן את ההוראות ועונה על השאלות(איש קש). או לקוח ש"לפתע" מציין שהמשיכות מיועדות לצד ג' אך מסרב להצהיר על נהנה בחשבון.

מידע גלוי שלילי (אזרחי או פלילי).

סגירת החשבון על ידי לקוח מיד לאחר שבוצעה בו הפקדה בסכום מהותי, בלא סיבה נראית לעין.

בכל שאלה בנושא הנכם מוזמנים לפנות לנינה צור, אחראית איסור הלבנת הון ומימון טרוך nina.tzur@more.co.il

* המידע המוצג בעלון זה הינו לצרכים אינפורמטיביים בלבד ואין לראות במידע זה כמידע עובדתי או כמידע שלם וממצה של ההיבטים הכרוכים בו/או כייעוץ משפטי או מקצועי. קבוצת מור בית השקעות אינה אחראית לכל שימוש אשר ייעשה במידע המוצג בעלון זה. המידע כפוף להוראות ההסדר התחיקתי ולהוראות הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרוך, כפי שיעודכנו מעת לעת. העלון והמידע בו מיועד לסוכנים ולשימושם המקצועי בלבד וחל איסור מפורש על העברתו לצד שלישי כלשהו בלא קבלת הסכמה מפורשת מראש ובכתב של הקבוצה